

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European – Evaluarea politicii de mediu 2008

COM(2009) 304 final

(2010/C 347/13)

Raportor: **dl RETUREAU**

La 24 iunie 2009, în conformitate cu articolul 262 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European – Evaluarea politicii de mediu 2008

COM(2009) 304 final.

Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 28 ianuarie 2010.

În cea de-a 460-a sesiune plenară, care a avut loc la 17 și 18 februarie 2010 (ședința din 17 februarie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 118 voturi pentru, 4 voturi împotriva și 10 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 În concluzie, Comitetul consideră că instituțiile comunitare și statele membre acordă o foarte mare atenție chestiunilor privind schimbările climatice și dezvoltarea durabilă. Cu toate acestea, mai rămân multe de făcut pentru a ajunge la o poziție comună și pentru a acționa în scopul asumării unor angajamente concrete și progresive pe plan internațional, prin reexaminarea politicilor de asistență acordată țărilor ACP și – mai în general – țărilor în curs de dezvoltare. Același lucru ar trebui să se întâmple și în legătură cu principalii parteneri comerciali, SUA înainte de toate.

1.2 Amprenta ecologică totală a produselor ar trebui să facă obiectul unor norme minimale. Politica europeană ar trebui să combine în continuare legislația cu instrumentele și inițiativele voluntare, pentru a schimba comportamentele și a determina progrese în conștientizarea noilor probleme de înfruntat în viitor de specia umană; dimensiunile „informare” și „educație” trebuie dezvoltate în cadrul societății civile.

1.3 Politica integrată *climă-energie* începe să-și dovedească eficiența; se cuvine ca ea să fie continuată, extinzând-o la alte gaze cu efect de seră, la alte sectoare (în primul rând, la transporturi sub toate formele) și favorizând cooperarea internațională.

1.4 Legislația – cum este cea din domeniul substanțelor chimice (REACH) sau legislația din domeniul mediului – va continua să joace un rol major, fiind completată prin inițiative ale industriei, ale cetățenilor și consumatorilor.

1.5 Multe dintre directivele adoptate în ultimii ani au nevoie de o monitorizare atentă, pentru a asigura buna transpunere a legislației comunitare și eficiența dispozițiilor din dreptul național puse efectiv în aplicare, mai ales în ce privește controlul aplicării lor.

1.6 Raportul este foarte cuprinzător și util, dar Comitetul se întreabă cât de bine este cunoscut acesta în rândul cetățenilor.

2. Sinteza documentului Comisiei

2.1 Anul 2008 a fost marcat de un proces de conștientizare fără precedent pentru cetățenii europeni în legătură cu criza globală a schimbărilor climatice, aceasta constituind de acum înainte o prioritate politică esențială pentru ei.

2.2 Aceasta subliniază că este necesar să se evolueze către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și către economisirea resurselor. Pentru a răspunde acestor provocări, vor trebui depuse eforturi suplimentare.

2.3 Economia a fost puternic afectată de o criză fără precedent; criza financiară care a înăbușit investițiile din economia reală, provocând un șomaj important și creșterea enormă a deficitelor publice, din cauza împrumuturilor publice și a participațiilor la bănci și instituții de credit.

2.4 Raportul Comisiei cuprinde o comunicare adresată Consiliului și Parlamentului. În mod formal, CESE nu este consultat în legătură cu rapoartele intermediare periodice, dar solicită în general aceste raporturi, pentru că permit monitorizarea punerii în aplicare efective a legislației și a orientărilor comunitare.

2.5 Raportul pe anul 2008 privind politica de mediu are meritul de a face bilanțul inițiativelor comunitare și a eficienței lor, mai ales cu privire la angajamentele de a reduce gazele cu efect de seră, luate la Kyoto, și la noile angajamente așteptate în urma Conferinței de la Copenhaga. În legătură cu acest raport, Comitetul a adoptat un aviz ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ JO C 128, 18.5.2010, p. 116.

2.6 În opinia Comisiei și pe baza prognozelor, UE este pe cale să-și îndeplinească angajamentele de reducere a emisiilor, asumate prin Protocolul de la Kyoto cu privire la combaterea schimbărilor climatice. UE și statele membre sau cel puțin cele mai multe dintre ele sunt pe cale să-și respecte angajamentele de reducere a emisiilor, fiind posibilă chiar depășirea obiectivului, datorită eforturilor unilaterale ale anumitor state membre care iau în calcul adoptarea unor măsuri suplimentare.

2.7 Raportul trece în revistă diversele domenii cărora li se aplică politica de mediu a UE, dar comunicarea nu este decât un rezumat, raportul complet fiind un volum gros de peste 200 de pagini, prezentat ca anexă la comunicare.

2.8 În iunie 2008, pe baza cifrelor complete pentru anul 2006, emisiile de gaze cu efect de seră ale UE-15 erau mai mici cu 2,7 % în raport cu nivelul anului de referință (1990), pentru o creștere economică de aproximativ 40 % în cursul aceleiași perioade. Politicile și măsurile existente ar trebui să permită, în raport cu anul de referință, o reducere totală de 3,6 % în 2010, anul aflat la mijlocul perioadei 2008-2012, pentru care s-a asumat un angajament de reducere a emisiilor cu 8 %. Este prevăzută o reducere suplimentară de 3 % rezultând din achiziția de credite provenite din proiectele de reducere a emisiilor în țările terțe, în conformitate cu mecanismele Protocolului de la Kyoto, ceea ce ar însemna o reducere cumulată de 6,6 %. O reducere suplimentară de 1,4 % este așteptată din drenarea carbonului.

2.9 Ansamblu măsurilor de mai sus ar permite îndeplinirea obiectivului de la Kyoto și chiar depășirea acestuia, dat fiind că statele membre nu au integrat în propriile previziuni plafoanele fixate pentru alocarea cotelor de emisie pentru perioada de comercializare 2008-2012 a cotelor comunitare de emisii, care ar trebui să cuprindă o reducere ulterioară de 3,3 % a emisiilor în raport cu nivelul anului de referință.

3. Observații

3.1 Prognozele Comisiei în raportul pentru anul 2008 se bazează pe niște date complete relativ vechi și pe unele date incomplete din perioada de după 2006. Acestea erau însă singurele date disponibile în 2008, iar Comisia a ținut cont de toate rezultatele relevante strânse până la momentul publicării. În ciuda rezultatelor decepționante ale conferinței de la Copenhaga privind clima, Comitetul consideră că UE trebuie să-și respecte ținta de reducere a emisiilor pe care și-a fixat-o pentru 2012 și ar trebui să insiste pentru reducerea suplimentară adoptată pentru 2020.

3.2 Multe directive adoptate în ultimii ani necesită o monitorizare atentă, pentru a asigura buna transpunere și eficiența dreptului național efectiv aplicat, în special în ce privește controlul aplicării acestuia. Anumite state membre nu au reușit să îndeplinească obiectivele care le fuseseră atribuite. Raportul evidențiază

problemele și piedicile încă existente, precum și progresele înregistrate, fiind complet, amănunțit și prezentând noi indicatori care stabilesc amprenta ecologică totală a produselor și activităților; acest raport ar trebui să fie larg difuzat, iar rapoartele viitoare ar trebui să fie la rândul lor bine popularizate și să încurajeze schimbări de mentalitate în sectoarele de producție, distribuție și consum.

3.3 Comitetul nu este pe deplin convins de argumentul conform căruia criza în sine reprezintă ocazia readaptării modurilor de producție și consum în sensul unor soluții mai durabile. Din ce în ce mai multe familii au resimțit că puterea lor de cumpărare este afectată de șomaj și de închiderea întreprinderilor, unele dintre ele delocalizându-și producția în țări terțe. În special pentru tineri, locul de muncă și locuința rămân preocupările prioritare pe scurt termen, cărora se cuvine să li se răspundă în mod pozitiv.

3.4 Locurile de muncă precare, cele pe durată determinată sau cele cu normă redusă tind să se înmulțească, ceea ce induce o instabilitate care nu este propice schimbărilor în modurile de consum ale gospodăriilor și ale întreprinderilor. Acestea din urmă încearcă adesea să-și exporte în afara UE produsele cele mai poluante în loc să investească în alte modele de producție, ceea ce este cu atât mai greu cu cât creditele se răresc, mai ales în cazul întreprinderilor mici și mijlocii.

3.5 Raportul nu face decât să atingă în trecut consecințele crizei, încă departe de a fi rezolvate într-un mod favorabil mediului. Criza a avut repercusiuni considerabile asupra țărilor din afara UE-27, mai ales asupra țărilor în curs de dezvoltare. În următorul interval de timp este dificilă elaborarea unor politici eficiente la adresa acestor țări, din moment ce asistența pentru dezvoltare din surse publice și diversele ajutoare se reduc în ritm rapid. Este necesară o schimbare rapidă și profundă a comportamentului, pentru a ajuta aceste țări care nu au nici mijloacele, nici tehnologiile de combatere a schimbărilor climatice.

3.6 Simpla întoarcere la modul *business as usual*, cu aceeași organizare economică, nu va duce la nici un progres în direcția unui mediu mai sigur și mai bun, dar semnalele emise de piețele financiare și de industrie sunt departe de a fi încurajatoare; este esențial să existe o voință politică fermă, o mai mare mobilizare a cetățenilor europeni și informarea obiectivă și nu inutil *panicardă* din partea mijloacelor de informare.

3.7 Pentru țările în curs de industrializare (China, Brazilia, India etc.), vechile modele de consum ale țărilor industrializate cu economie de piață constituie încă un obiectiv urmărit, iar guvernele și cetățenii acestor țări nu prea înțeleg îngrădirile care le sunt impuse în ce privește poluarea și schimbarea modurilor de viață și de consum. Ele percep obligațiile impuse de combaterea schimbărilor climatice ca un fel de nedreptate istorică la adresa lor, în momentul în care încearcă să își scoată populația din sărăcie, să favorizeze educația și asistența medicală prin subcontractare la scară industrială de către întreprinderile transnaționale.

3.7.1 Țările în curs de industrializare solicită ajutoare și transferuri tehnologice, care vor trebui să fie luate serios în considerare dacă se dorește continuarea în direcția indicată de acordurile climatice.

3.8 Problema transportării bunurilor de la un capăt la celălalt al pământului în lanțuri de producție fragmentate și către locuri de consum foarte îndepărtate unele de altele trebuie să devină temă de reflecție și obiectul unor măsuri corespunzătoare. Reinternalizarea costurilor actuale pentru mediu și climă cade în prezent pe umerii consumatorilor, atât în termeni strict financiari, cât și sub aspectul poluării. Ca atare, Comitetul sprijină eforturile de revizuire a Convenției MARPOL și de reducere a poluării provocate de nave, dar ar trebui introduse și reglementări globale ale piețelor financiare, precum și de îmbunătățire a logisticii de transport și de favorizare a producției durabile.

3.9 Comitetul împărtășește opinia Comisiei, conform căreia guvernele ar trebui să-și folosească planurile de redresare economică pentru a îmbunătăți eficiența energetică, urmărind dezvoltarea infrastructurii de mediu și favorizând inovarea ecologică.

3.10 O politică de mediu puternică poate contribui la stimularea unei redresări mai *ecologice*, caracterizată de reducerea amprentei de carbon și de reorientarea consumului întreprinderilor și gospodăriilor.

3.11 Reducerea rapidă a biodiversității în lume (dispariția a numeroase specii animale și vegetale, dintre care unele, cum sunt păsările și albinele, vitale pentru o agricultură productivă, sunt foarte afectate) subliniază necesitatea implementării unor strategii care să încetinească dispariția speciilor. Aceasta se referă mai ales la:

- gestionarea resurselor forestiere și stoparea tăierii totale în pădurile virgine și în pădurile tropicale;

- metodele utilizate în agricultură (s-a constatat că produsele fitosanitare actuale afectează sănătatea albinelor și alimentația păsărilor).

3.12 Comitetul salută crearea noilor indicatori introduși pentru Eurostat în sectoarele prioritare ale celui de-al șaselea Program de acțiune pentru mediu, care iau în considerare biodiversitatea și clima.

3.13 CO₂ nu este singurul gaz cu efect de seră, în acest sens meritând să se acorde multă atenție noxelor (oxizilor de azot – NO_x) și tuturor elementelor care pot afecta stratul de ozon și pot provoca încălzirea atmosferei.

3.14 Comitetul subliniază că cetățenii trebuie să fie sensibilizați și determinați să participe activ la utilizarea bunelor practici în legătură cu produsele consumate, cu reducerea și sortarea deșeurilor menajere; de asemenea, este indispensabil să fie sensibilizate întreprinderile, incluzând combaterea schimbărilor climatice printre angajamentele asumate de acestea în materie de responsabilitate socială.

3.15 Cele mai multe din programele și normele menționate în raport au făcut obiectul unor avize ale CESE la timpul potrivit ⁽²⁾, iar CESE a înființat un Observator permanent al dezvoltării durabile, pentru a contribui mai eficient la elaborarea unor strategii de combatere a schimbărilor climatice, la monitorizarea politicilor și a normelor comunitare și a eficienței acestora.

Bruxelles, 17 februarie 2010

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Mario SEPI

---

(2) Avizele JO C 128, 18.5.2010, p. 122; JO C 318, 23.12.2009, p. 97; JO C 317, 23.12.2009, p. 75; JO C 318, 23.12.2009, p. 92; JO C 306, 16.12.2009, p. 42; JO C 277, 17.11.2009, p. 67; JO C 277, 17.11.2009, p. 62; JO C 318, 23.12.2009, p. 88; JO C 218, 11.9.2009, p. 55; JO C 218, 11.9.2009, p. 50; JO C 218, 11.9.2009, p. 46; JO C 175, 28.7.2009, p. 34; JO C 218, 11.9.2009, p. 59; JO C 306, 16.12.2009, p. 39; JO C 204, 9.8.2008, p. 66